

MIEJSCE URODZENIA

KOŚCIUSZKI.

W życiorysach Kościuszki albo nie znajdujemy żadnej wzmianki o miejscu jego urodzenia, albo też czytamy ogólne podanie, że się urodził w dawnym województwie brzeskiem. W życiorysie jednak umieszczonym w „Małej Encyklopedyi Polskiej” przez S. P. (Leszno i Gniezno 1841),⁴ przy którym wypisana jest znaczna liczba materyałów do biografii tego wiekopomnej sławy rycerza-obywatela, znajdujemy podaną wiadomość, że Kościuszko urodził się w *Siechnowicach*, w ówczesnym województwie brzeskiem, w dzisiejszym obwodzie białym, na lewym brzegu Bugu. W tem podaniu dwa są mylne twierdzenia. Najprzód wieś *Siechnowice*, względem której ostateczne rozporządzenie Kościuszko przed śmiercią zostawił (ob. Tyg. Illust. Nr 92), leży nie na lewym brzegu Bugu, zatem nie w dzisiejszem królestwie polskiem, lecz na *prawym*, i to w odległości mil kilku od niego, w dzisiejszej gubernii grodzieńskiej. Następnie miejscem urodzenia Kościuszki nie są *Siechnowice*, lecz *Mereczewszczyzna*, odległa od *Siechnowic* na mil kilkanaście i leżąca o parę wiorst od *Zapola*, stacyi pocztowej na szosie

MERECEWSZCZYŻNA. MIEJSCE URODZENIA KOŚCIUSZKI. (Zob. Tyg. Illust. Nr 92, 1892.)

brzesko-bobrujskiej za kartuzką *Berezą* położonej. Nie więcej też jak parę wiorst odległa jest od miasteczka *Kossowa*, w powiecie słonimskim leżącego. *Mereczewszczyzna*, obecnie majątność p. *Wandalina Pusłowskiego*, należy do parafii kościoła *kossowskiego*. W księgach tego kościoła jest właśnie metryka chrztu T. Ko-

Distr. Pinscensis, cum *Mlica Dna. Virgine Anna Suchodolska*, pisarzowna ziemska *słonimska*.

Nr 42. In quorum fidem has testimoniales literas Sigillo Ecclesiae munitas, manu Propria subscribo. Datum Kossowiae Anno Domini 1861 mensis julii 18. S. Antonius Bohdanowicz, curatus kossowiensis.

ściuszki, którą uprzejmie udzieloną, pod powagą pieczęci kościelnej, przez teraźniejszego proboszcza, księdza *Bohdanowicza*, dosłownie tu umieszczamy.

In libris metricis Baptisatorum Ecclesiae Romanae Catholicae Kossowiensis parochialis id quod sequitur reperiri, pagina 22, Nr 478.

Anno Domini Millesimo Septingentesimo Octidagesimo Sexto, die duodecima mensis Februarii. Reverendus Pater Raymundus Korsak S. Theol. Lector, Prior Hosszeviensis Ordinis Praedicatorum. Baptisavit Infantem Legitimorum Parentum filium. Andream, Thadeum. Bonaventuram. Per Illustr. Magnific. Dominor. Ludovici Thadei et Theclae Ratomska Kościuszkow, miecznych województwa brzeskiego. Patrimi erant Magnificus Dnus Casimirus Narkuski, Starosta Kusliski, cum Magnific. Protasewiczowna Suchodolska, et Magu. Dnus Adamus Protasewicz Vice-Capitaneus

PRZEDZIEN BITWY POD KIRCHHOLMEM. (Pom.)

Gdy terażniejszy dziedzic Mereczewszczyzny, posiadający rozległe dobra, wybrał tę majątność na miejsce rezydencji swojej, dom drewniany, w którym się Kościuszko urodził, tak już był do upadku pochylony, że nie tylko w nim mieszkać, ale też zachować go w takim stanie w jakim się znajdował było niepodobna. Na mieszkanie przeto poczęto wznosić piękny, obszerny pałac murowany, dom zaś drewniany, chcąc go zachować jako pamiątkę narodową, przebudowano z użyciem nowego materiału w miejsce starego, gdzie ten był do użycia nieprzydatny. Przebudowanie to wykonaném zostało w r. 1857, pod okiem i dozorem Michała Ostromęckiego, niegdyś ucznia warszawskiego realnego gimnazjum, a potem instytutu gospodarstwa wiejskiego w Marymoncie. Główne zadanie, ażeby dom ten po restauracyi w niczem nie różnił się od dawniejszego, ani pod względem rozmiarów, ani pod względem liczby pokoiów i ich rozłożenia, ani też pod względem fizyognomii zewnętrznej, ściśle i sumiennie dokonaném zostało.

T. K.